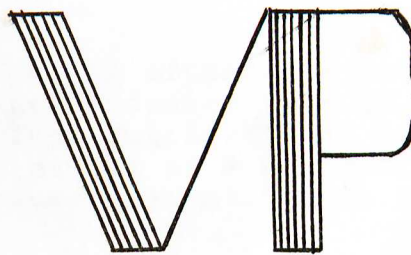

5

VOX POPULI - 2. ÅRG. NR. 3

=====

O R I E N T E R I N G F R A S T U D I E N Æ V N E T

=====

STUDIEORIENTERINGS DAGEN.

Aarhus Universitet afholdt 17. marts en stor studieorienteringsdag hvortil gymnasieelever og HF-studerende fra hele Jylland var indbudt. På forhånd havde der tilmeldt sig 7 til de klassisk-filologiske fags arrangement. Disse 7 havde alle forlods fået tilsendt et eksemplar af den nye studievejledning - om dette var årsagen til at der kun, da den 17. marts oprandt, indfandt sig en - siger og skriver een - interesseret gymnasieelev, skal jeg lade være usagt. Der er ikke grund til her at fordømme de profane massers utaknemmelighed... Den ene salige, der kom, fik i hvert fald en grundig orientering om alt vedrørende faget af Studienævnets fire repræsentanter. Så måske er der håb om, at der i det mindste kommer en rus til efteråret.

NY CENSOR

Lektor Thure Hastrup er på grund af alder fratrådt som censor i klassisk filologi ved Aarhus Universitet. I hans sted er den hidtidige suppleant, lektor Elisabeth Paludan, Aalborg, blevet beskikket som censor, medens adjunkt Jens Vind, Ribe, er udpeget som ny suppleant.

"ORDBØGER MÅ BENYTTES"

Studienævnet er blevet forespurgt om, hvorledes formuleringen "Ordbøger må benyttes" i eksamensordningerne skal forstås, og har svaret, at det indebærer, at alle ordbøger, det vil sige også speciallexica, f.eks. til Homer, kan medbringes. Det skal dog på besvarelsen anføres, hvilke ordbøger, der er blevet benyttet.

EFTERÅRETS UNDERVISNING.

Det var jo ikke overvældende mange forslag til efterårets undervisning, der indkom, hverken fra lærere eller studenter. Men de, der kom, er nu blevet ekspederet videre til Institutrådet. Det kan oplyses, at Studienævnet varmt anbefalede, at det af P.O. Jastrup og Ole Smith foreslåede eksperimentelle kursus i byzantinistik gennemføres.

ÆNDRING I FAGUDVALGETS OG STUDIENÆVNETS SAMMENSÆTNING.

Ved brev af 23. marts har Studienævnets sekretær Preben Steen Sørensen meddelt, at han ønskede at udtræde både af fagudvalget og af Studienævnet. Fagudvalget har taget hans ønske til efterretning. Som nyt medlem er indtrådt suppleanten Bent Mortensen, der også påtager sig det byrdefulde hverv som medlem af Studienævnet. [eb]

MAN SKAL IKKE KASTE MED STEN...

Det er nu en grov mundfuld at sluge, at man ved at rejse til Grækenland på en af Universitetet arrangeret excursion skulle legalisere diktaturet i Grækenland. Det er - ak! - legaliseret. Danmark - det officielle - har besluttet at genoptage de diplomatiske forbindelser på ambassadørplan (samtidig med en anerkendelse af Nordkorea). Man venter blot med at sende ambassadøren til efter d. 21. april, da man frygter ellers at blive udnyttet for kraftigt i propagandaen. Vor eventuelle rejse kan dog vist ikke føje nogen væsentlig legalisering til, da det vel må formodes, at juntaen vil lægge ret ringe vægt på vort besøg i sammenligning med en dansk ambassadørs tilstedeværelse. At blive borte vil ikke tjene noget fornuftigt formål under disse omstændigheder. Og selv under andre omstændigheder ville det være acceptabelt at lave netop en studietur. Parthenon kan ikke gøre for, at det ligger i et land styret af en militærjunta. Det kan vi heller ikke. Jeg tænker her på os som studerende ved Institut for O & M, ikke på det officielle Danmark, som jo via Nato.....i hvert fald efter din mening. Hvad vi kommer efter har mindst muligt med juntaen og alle dens gerninger at gøre. Vi kommer for at stifte nærmere bekendtskab med monumenter fra en tid hvor forholdene var anderledes. En Grækenlandsexursion er et led i vor uddannelse, som vi nødig skulle undvære.

Og hermed kommer vi til det med stenen. Jeg synes, du stiller dig lidt for hellig an, når du mere eller mindre fremstiller os, der kunne tænke sig at melde sig til excursionen, som nogle bøster, der ønsker at støtte et fascistisk diktatur. Du har da vist selv været på Rhodos. Det er mig bekendt også et slags Grækenland. Jeg fandt det slående, at næsten alle de overgreb du fremfører, lige så godt kunne passe på en del østeuropæiske stater, måske bortset fra f.eks. torturen - i Sovjet lukker man politiske modstandere inde på sindssygehospitaler, det er mere raffineret, men sikkert heller ikke morsomt. Mon ikke du mener, at disse stater også skal boycottes? Man må jo være konsekvent. Jeg har ladet mig fortælle at du har været i DDR. Burde du ikke holde dig borte fra Sicilien? Du kan da næppe sympatisere med de forhold, der råder der. - Konsekvensen er absurd. Og jeg som troede, at det var så godt at rejse, lære andre lande og folk og deres skikke at kende.

[illegible]

Det forlyder fra sædvanligvis velunderretet kilde, at Cæsar-seminaristerne i stedet for at fortsætte detail-gennemgangen af Bellum Gallicum, der blev påbegyndt i sidste nummer af VP, vil komme med en samlet fremstilling efter seminarets afslutning.

+++++

BIBLIOGRAFISK EFTERSKRIFT TIL GRAMMATISK SPROGBESKRIVELSE

Af Jens Peter Jensen

+++++

Som lovet følger her en kommenteret bibliografi til artiklerne vedr. grammatisk sprogbeskrivelse i VP 4-8, 1972 og 1, 1973. Da introduktioner til linguistiske emner er legio, kan oversigten kun være en selektion efter subjektivt skøn.

STRUKTURALISMEN.

Almen litteratur.

Klassikeren, der satte modernismen inden for linguistikken i gang, er vel nok svejtseren Ferd. de Saussure (død 1913), hvis hovedtanker findes nedfældet i Cours de linguistique générale, Paris 1916. Værket blev udgivet af hans elever Charles Bally og Albert Sechehaye efter fire-fem studenters forelæsningsnotater. Denne udgave har dannet basis for overvejelserne over sprogsystemet og det sproglige tegn. Sidste år er der kommet en kritisk udgave med alle varianter på ca. 600 sider, men den har nu kun historisk interesse, da S's ideer har båret den frugt, de kunne bære.

Nikolaj S. Trubetzkoy tog i sit hovedværk "Grundzüge der Phonologie", Prag 1933 den fonologiske side af Saussures teorier op, og det udgør den dag i dag grundlaget for beskrivelsen af denne sproglige side.

En præcisering af Saussures tegnteori betyder Louis Hjelmslev: Omkring sprogteoriens grundlæggelse, Kbhvn. 1943, hvis fundamentale ideer først nåede ud over landets grænser med den engelske oversættelse Prolegomena to a Theory of Language, Indiana 1953/ Madison 1963, med den franske do. Paris 1963; en tysk do. er under forberedelse (München). Diskussion omkring hans teori vokser med udgivelserne, og man kommer idag ikke uden om den. Den er virkelig af fundamental betydning.

Roman Jakobsons force ligger uden tvivl på de fonologiske område, som han behersker for såvel indoeuropæiske som semitiske sprogs vedkommende. Sine mest betydningsfulde værker har han skrevet sammen med Morris Halle: Fundamentals of Language, The Hague, 1956 og med M.H. + Guimar Faut: Preliminaries to Speech Analysis, Cambr./ Mass. 1951.

André Martinet skal kun nævnes her for at vise den franske linguistiks undertiden ret isolerede og særprægede stilling. Hans sammfattende værk: La Linguistique Synchronique, Paris 1965, viser hans specielle terminologi, der komplicerer kommunikationsprocessen mellem linguister, og hans egenartede ideer, der kræver et fast standpunkt, hvis man vil vurdere dem.

Ovennævnte værker danner basis for den moderne sprogvidenskab, men hverken terminologi eller indhold lægger op til behandling på elementært plan. Derfor er introduktioner nødvendige, og man kunne fremhæve følgende:

Coseriu, Eugenio: Einführung in die strukturelle Linguistik, Tübingen, 1969. E.C. indtager en kritisk, strukturel holdning, der tager den moderne linguistiks ideer og termer op til debat. Hans force ligger på det metateoretiske og det semantiske plan under hans behandling af den romanske sprogtypologi.

(Forts.næste side)

Mens E.C. behandler teorien en général, applicerer L. Hjelmslev: Sproget, Kbh. 1953, den på den ie. sprogæt. Det er ingen lærebog som sådan, da den ikke indtager et teoretisk sigte, men en praktisk anlagt samling af eksempler, analyseret efter Hjelmslevs teori - med, for en gangs skyld, letforståelige termini. Til gengæld når man altså heller ikke ned til den dybe problematik.

En af de mest kendte og mest citerede indføringer i strukturel arbejdsmetode er Charles F. Hockett: A Course in Modern Linguistics, New York, 1958 - 12. oplag 1967 (!) Den er et passende arbejdsredskab på elementært niveau.

Bertil Malenberg: New Trends in Linguistics. An Orientation, Stockholm/Lund, 1964, giver et deskriptivt overblik over dette århundredes linguistik og dens virkefelter, altså ud over de nævnte også psyko-, sociolinguistik og informationsteori. Semantik behandles kun sporadisk, og i betragtning af udgivelsestidspunktet er det ikke forunderligt, omend beklageligt. Fonologien indtager en vigtig, måske den vigtigste plads, fordi B.M. har beskæftiget sig med nordisk, germansk og romansk fonetik. Det skal dog nævnes, at metodekritik på linje med Coserins finder man ikke, men søger man enkelte forskeres navne og deres stilling idag, er dette værk glimrende. Der er et fyldigt register, så man kan orientere sig hurtigt.

MORFEMIK.

Zellig S. Harris: Methods in Structural Linguistics, Chicago, 1951, indtager et konsekvent taxonomisk standpunkt, dvs. udelukkelse af al semantik i sprogbeskrivelsen, opstilling af morfemklasser (taxeis), hvorved alle sproglige mekanismer skulle kunne forklares. Metoden - den rene strukturelle formalisme - afvises først med rette i 1964 af J.J. Katz. Bogen viser tydeligt de svagheder, strukt. har at kæmpe med og derfor kan man lære af den.

Eugene A. Nida: Morphology. The Descriptive Analysis of Words, Ann Arbor, 1946, 19. oplag 1967 (!) giver praktiske regler for inddeling i morfemer. Den er hyppigt citeret i den engelske verden.

Germanistische Arbeitshefte. Til slut skal nævnes serien Germ. Arbeitsh., 1 - 9, Tübingen, 1968 ff., som hver for sig giver et kort metodisk Abriss over fonologi, morfologi, syntaks, dysendowsgrammatik, amerikansk semantik, datalogi. Efter hvert afsnit følger øvelsesopgaver, som man kan løse selv. (Resultatliste bagi). Der tages som adækvat for sprogbeskrivelsen. Deres sigte er at give de studerende en elementær arbejdsmetode, som i første omgang synes problematisk. Er man klar over dette sigte, kan man udmærket arbejde med dem, men man må ikke forledes til at tro, at sprogets mekanismer kan formaliseres ned til morfemer og deres kombinationer. Dette gælder også den amerikanske semantik. Der gives fyldige udvalgsbibliografier, undertiden kommenteret, men de tjener kun til at give et overblik over den væsentlige litteratur. Kun et fåtal af værker er benyttet i serien.

TRANSFORMATIONSGRAMMATIKKEN.

Almen litteratur.

Noam Chomsky er initiatoren til TG med sin bog Syntactic Structures, The Hague, 1957, hvis teorier blev udarbejdet i Aspects of the Theory of Syntax, Cambr./Mass., 1965. Disse to danner basis

(Forts.næste side)

for enhver behandling af TG og netop i disse år udspringer der - desværre - tonsvis af litteratur om TG og dens applikation på de forskellige sprog efter samme model og med de samme fejl. Med al tydelighed ser man dette fænomen vokse i et umådeligt omfang. Denne masse er ganske unødvendig, fordi TG er så enig i sin arbejdsmetode, da den er udgået af een forsker, fordi den er hildet i de samme fejl, når den bevæger sig ind på nye områder - fx. de klassiske sprog, hvor fx. H. Kuzova, Ch. Kelly tror at indføre noget nyt - til trods for, at disse fejl er blevet foreholdt Chomsky. Når man så samtidig opdager, at de forskellige artikler genoptrykkes i samlebind med forskellig titel, oversættes, hvorefter processen gentager sig i vedkommende land, kan man kun konkludere, at forlagene har bevæget sig ind på et af videnskabens "hellige" områder for at få størst muligt økonomisk udbytte. Det er ikke første eller sidste gang, det sker, men det er bare så tydeligt her. Hvis nogen efter disse socio-økonomiske str. tanker alligevel måtte finde interesse i TG og understøtte forlagenes politik, kan jeg anbefale førnævnte E. Coseriu's: Einführung in die transformationelle Grammatik, Tübingen, 1968, der giver et overblik over og en velførende kritik af TG's metode. Som standardværk betragter man i den engelsktalende verden Emmon Bach: An Introduction to Transformational Grammar, New York, 1964, i den fransksprogede Nicolas Ruwet: Introduction a la grammaire générative, Paris 1967. Der findes utallige andre indføringer, men man behøver kun at læse een. Variationerne er ikke så store.

Valensteori.

Hvad angår denne henviser jeg til VP 1, 1973, hvor litteraturlisten giver et forholdsvis fyldigt overblik. Desværre har denne teori endnu ikke vundet indpas i de mange introduktioner - fx. J. Lyons nævner ikke valensteoretikerne med et ord ud over L. Tesnière, men han er jo også ret så indtaget af N. Chomsky - et sørgeligt faktum, når det gælder om at give et overblik over 60' - 70' ernes relevante linguistik.

SLUT.

Det var en lille forhåbentlig kritisk oversigt over den litteratur, der var relevant for mine artikler i VP. For en ordens skyld vil jeg nævne, at disse udgydelser fra min pen giver udtryk for et formelt strukturelt synspunkt, som danner den elementære baggrund for en behandling af sprogets relationer mellem ord og sætninger = semantikken, mellem tanke og handling = psykolin- guistik, mellem mennesker og smafundsklasser = sociolinguistik, og mellem litterære kontekster = textlinguistik. Det er disse, og sikkert flere endnu, der muliggør en kommunikation mellem mennesker, hvortil der selvfølgelig er brug for fonemer og morfemer, men disse danner kun det allerførste, elementære trin i forståelsen af, hvad et sprog er og hvordan det virker, såvel på et abstrakt plan som indenfor et givet samfund.

JENS PETER JENSEN.

+++++

En OBSERVA-undersøgelse af folks indstilling til forskellige befolkningsgrupper konkluderede for nylig: Studenter og akademikere er dalet mærkbart i danskernes agtelse, hvilket modsvares af en popularitetsfremgang for negre og afholdsfolk. - Der kan man se!

NU NÆRMERE EKSAMEN SIG - og som et apropos til de kandidater der skal underkaste sig prøvelse i den vanskelige disciplin der går under navnet græsk stil udskriver Vox Populi en konkurrence indenfor dette område. Opgaven er blevet lavet af lektor Otto Foss, hvem vi skylder ideen og den bogpræmie der er udsat. Vi opfordrer derfor vore græskskrivende læsere at oversætte følgende stykke dansk; stilen kan være fortællende eller i dialog a la Lukian, uden at vi derfor vil forhindre nogen i at affatte løsningen i iambiske trimetre eller daktylo-epitritter. Løsningerne indsendes til redaktionen inden 15.maj og vil blive underkastet granskende prøvelse af en komite bestående af lektor Foss og undertegnede.

Pigen: Ja, det tænkte jeg også nok.

Ole Smith.

[illegible]

Ideen med at skabe et filologisk tidsskrift med basis i de tre klassisk-filologiske institutter finder vi er god. Der eksisterer i forvejen to danske tidsskrifter indenfor samme område, *Classica* & *Mediaevalia* og det københavnske Middelalderinstituts *Cahiers*. Uden på nogen måde at ville konkurrere med disse to tidsskrifter kunne man dog godt tænke sig at MT overvejede at bringe artikler på de almindeligt anvendte internationale fagsprog, da det efterhånden bliver vanskeligere for dansk filologi at komme til orde i de eksisterende internationale tidsskrifter. Disse perspektiver burde formentlig overvejes.

I sin bog *The Homeric Odyssey* bemærker D.L. Page at Od. XI, 58 er en af "the silliest lines in the Greek Epic" (p. 46) og der er vel ikke andre end de mest hårdnakkede unitarer - som f.ex. Stanford - der ikke vil indrømme at der er noget galt med denne linie. Såvidt jeg kan se består problemet i at den foregående linie er blevet misforstået, såvel af hvad jeg med Page anser for at være en interpolator (af linie 58), som af de moderne Homer-kommentatorer til den foregående linie 57. Situationen er den at Odysseus møder Elpenors psyche som den første i Hades og siger til ham:

Ἐλπίνορ πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόρον ἡρόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηὶ μελαίνῃ.

Page argumenterer overbevisende for at linie 58 er interpoleret af en der misforstod spørgsmålet i 57 - Odysseus vidste allerede at Elpenor var død, hvilket fremgår af 52ff. Imidlertid forekommer det mig at en noget anden slutning kan udledes. I og for sig har Page ret i at karakterisere l. 58 som interpoleret, idet Elpenor svarer på det første og ikke på det andet spørgsmål, men pointen er at spørgsmålet i 57 ikke er et egentligt spørgsmål, men snarere et udbrud af overraskelse - Odysseus vidste ikke at Elpenor var død, hvis jeg har ret i min opfattelse af hvad linie 57 betyder. Normalt ville man tage l. 57 som "hvorledes er du kommet til dødsriget?" og således opfatter Elpenor i vores text da også spørgsmålet, idet han giver (61-65) et svar på et sådant spørgsmål. Men ser vi på et par andre forekomster af udtrykket eller rettere sagt det retoriske spørgsmål πῶς ἦλθες stiller sagen sig noget anderledes. I Aristophanes Pax I 80ff er Trygaios dukket op i himlen på sin kæmpebille og møder der Hermes der forbløffet spørger ham (I 84):

πῶς δεῦρ' ἀνῆλθες ὦ μιάρων μιάρótατε

Her er der ingen tvivl om meningen. Hermes spørger hvorledes Trygaios har båret sig ad med at komme op til guderne. Da Hermes efter at have forhørt sig om formålet med rejsen får at vide at Trygaios i en kødløs tid har til hensigt at bringe ham disse eftertragtede varer, udbryder ham (I 93):

ὦ δειλακρίων πῶς ἦλθες;

hvilket ingen vel vil opfatte som et spørgsmål om hvorledes Trygaios er kommet tilvejs, men som et overrasket udbrud af glæde. Platnauer bemærker at πῶς ἦλθες "may have its literal meaning "by what means..." or may merely express delighted surprise on Hermes' part at his prospective benefactor's visit". Det sidste er afgjort det mest naturlige og Platnauer refererer selv til vor Odysse-passage og til Sophokles, Elektra I 355, gensynsscenen mellem Elektra og Orestes, hvor meningen så afgjort ikke er "hvorledes er du kommet", men "er det virkelig dig". Passagen i Aristophanes er formentlig paratragisk; ved at høre om kødet modtager Hermes Trygaios som en gammel ven, en slægtning troet død, eller hvad man nu kan tænke sig. Denne formodning bestyrkes af en anden passage, Oedipus Rex 532 hvor Oedipus modtager Kreon med ordene:

οὔτος σὺ, πῶς δεῦρ' ἦλθες ;

og så ganske afgjort ikke venter nogen forklaring om hvorledes, men en forklaring på at han i det hele taget viser sig, eller snarere et overrasket udbrud, som Mazon oversætter "que fais-tu donc ici?".

Jeg anser det for sandsynligt at I) Pax I 93 er paratragisk parodi 2) Odysseus' spørgsmål indicerer at Odysseus ikke ved at Elpenor er død. Hvilke konsekvenser det har for Odysse-analysen skal jeg ikke komme ind på her.

PARERGON

Demosthenes bruger i sin kranstale (§I79) en raffineret form for klimax:

οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα,οὐκ ἔγραφα δέ·οὐδ' ἔγραφα μὲν,οὐκ ἐπρέσ-
βευσα δέ·οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν,οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους ἀλλ' ἀπὸ
τῆς ἀρχῆς κτλ.

Passagen var allerede i oldtiden en locus notissimus,og Quintilian, som i IX 3,54 behandler fænomenet under gradatio quae dicitur κλιμαξ oversætter stedet,men finder det overflødigt at nævne forfatter og sted.

I Blass-Fuhr's udgave af De corona(Teubner I9Io) hedder det i kommentaren at eksemplet er det eneste hos Demosthenes og overhovedet hos de attiske talere. Men kommentatorene har oversat et så iøjnefaldende sted som Dem.Phil.3,27

καὶ οὐ γράφει (sc. Φίλιππος) μὲν ταῦτα,τοῖς δ' ἔργοις οὐ
ποιεῖ ἀλλ' ἐφ' Ἑλλησποντον οὔχεται

Vendingen er en ejendommelig form for parataxe,idet de to negationer ikke er logisk sideordnede; den første benægter sam-existensen af de to led. De corona-stedet må således hedde på dansk: Sagde ? nej,jeg ikke blot sagde,men foreslog; foreslog? nej,jeg ikke blot foreslog,men gik som gesandt etc.

Fænomenet er naturligvis ikke undgået fine grammatikeres opmærksomhed: Nägelsbach Lat.Stil.8.udg.(I888)p.62I (§I6I,2) og Madvig De finn.p.8Io. Nägelsbach anfører et Chrysippos-citat hos Galen. Plac.Hipp. et Pl. p.4I3,7 M.:

οὔτε γὰρ περὶ τὸ νοσοῦν σῶμά ἐστὶ τις τέχνη,ἣν προσαγορεύομεν
ἰατρικὴν,οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τὴν νοσοῦσαν ψυχὴν ἐστὶ τις τέχνη,
οὔτε κτλ.

"Så sandt der er en kunst der tager sig af det syge legeme,er der også en kunst for den syge sjæl".

Også Cicero bruger figuren (uden at jeg her tør rejse spørgsmål-et om imitation eller ægte latinsk sprogbrug) Pro Mil.84: Est,est illa vis profecto neque in his corporibus atque in hac imbecillitate nostra inest quiddam quod vigeat et sentiat,non inest in hoc tanto naturae tamque praeclaro motu.

Dertil det interessante sted Cic.De fato I5,hvor Cicero håner Chrysippos fordi han ikke tillader astrologerne at bruge formen: Si quis natus est oriente Caniculae,is in mari non moritur,men pålægger dem at sige:"Non et natus est quis oriente Caniculae,et is in mari moritur". Så kunne han ligesågodt forbyde en læge at sige:"si cui venae sic moventur,is habet febrim" og forlange at han skal sige "non et venae sic cui moventur et is febrim non habet". I disse to eksempler er det ganske vist to korresponderende positive konjunktioner (et...et),men syntaktisk er fænomenet ganske parallelt med det vi behandler.

I den hellenistiske filosofi har denne sprogfigur haft en vis udbredelse. Navnlig har den optrådt i de stoiske kædeslutninger (der i form er beslægtede med Kranstalens klimax),idet stadig et led fra den foregående sætning genoptages og knyttes sammen med et nyt og så fremdeles.

Et fingerpeg i den retning har vi sikkert i Cicero,De divin.

II, Io2, netop i en stoisk bevisekæde: "Non igitur di sunt neque significant futura". Gudernes existens + ikke-existensen af divinationen benægtes, hvilket giver det positive: "Så sandt der er guder til, er der også divination".

Hertil kan jeg føje et par hidtil upåagtede steder hos Sextus Empiricus IX(= Adv.physicos I), I52:

ἀλλ' οὐ πάσας μὲν ἔχει (sc. ὁ θεός) τὰς ἀρετάς, οὐχὶ δέ γε καὶ ἐγκράτειαν ἔχει καὶ καρτερίαν

og ibid., I69:

εἰ δὲ ἔστι τι ἄδηλον θεῶν, οὐκ ἄλλο μὲν τι ἔστιν ἄδηλον θεῶν, οὐχὶ δέ γε καὶ τὸ τοιοῦτον οἶον εἰ ἔστι τινὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀπειρίᾳ φθαρτικῇ.

"And if there is something non-evident to God, it is impossible that this - if anything else - should not be non-evident to God, namely, whether there exist in the infinite any things destructive of himself"(R.G.Bury) " Hvis noget er ukendt for Gud, så gælder det ikke om dette eller hint, men i høj grad selve spørgsmålet om der i det uendelige univers findes kræfter der er tilintetgørende for ham selv". Til sætningen οὐχὶ δέ γε καὶ kommenterer Fabricius: potius dixisset nihil ei esse certum et omnia ignorare, si ne suam quidem naturam intellegit, et qui fuit ab omni aeternitate, dubitare de durabilitate sua potest. Men det er ikke det eneste sted hvor den gode Fabricius må lufte lidt forargelse over skeptikernes frivolitet når det gælder "Guds egenskaber".

Da S.Empiricus' skeptiske lære i sine hovedtræk går tilbage til Karneades-Kleitomachos, er det fristende at antage at også selve formen her er overtaget. De to rivaliserende skoler, Skepsis og Stoa, den kamplystne Karneades mod Chrysippos' arvtagere, har altså brugt samme slags kasteskyts mod hinanden.

Otto Foss.

UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE

På Ålborg teater har Sophokles' Elektra premiere d.10.maj. Forudsat at der vises tilstrækkelig interesse(der vil senere komme opslag) vil Utile Dulci foretage en ekskursion dertil omkring d.20.maj.

UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE DULCI UTILE

OGSÅ DETTE NUMMER AF VOX POPULI 2.ÅRGANG NR.2 ER ET PRODUKT AF en redaktion der for tiden (quousque tandem) består af Erik Bøegh (redaktionsbud, formand etc.), Ole Smith og den allestedsnærværende P.S.Sørensen(der for en gangs skyld har gjort sig usynlig og derfor ikke kan drages til ansvar for noget af dette nummers indhold).

Det er redaktionenens håb at udsende endnu et nummer inden sommerferien. Stof til dette nummer bedes indleveret til redaktionen hurtigst muligt, senest omkring midten af maj.

RAPPORT FRA APPARATURMANDEN

Som det måske vil være bekendt har Instituttet fået et læse og kopi-apparat til mikrofilm (3M 400 Reader-Printer) som i øjeblikket står på undertegnede kontor. Det er selvfølgelig meningen at andre også skal kunne benytte dette apparat og man må så håbe at pladsforholdene med tiden vil tillade at apparatet bliver anbragt et mere tilgængeligt sted. Som det er i øjeblikket kan interesserede efter aftale få adgang til det.

Jeg vil benytte lejligheden til at gøre opmærksom på at der allerede forefindes et betydeligt materiale i mikrofilm ved instituttet, dog foreløbig kun af græske håndskrifter. Disse film kan ligeledes benyttes efter aftale med undertegnede og jeg kan her give en liste over hvad vi har:

Aischylos og Aischylos-scholier: Wien, philol.gr. I 97, 279, 298, I 87, 334; Paris, Anciens fonds grec 2070, 2886, 2792; Vatikanet, graecus I 464, Palatinus graecus 5 I; Wolfenbüttel, Gudianus graecus 88; Bologna, graecus 227 I; Laurentianus S. Marco 222; München graecus 546, 9 I.

Sophocles: Paris, Ancien fonds grec 27 II; Venezia, Marcianus 470 Firenze, Riccardianus 77.

Euripides: Firenze, Laurentianus 32, 2; Rom, Angelicus graecus I 4; Vatikanet, Urbinas graecus I 42; Parma, Fondo Parmense I 54; Modena, Biblioteca Estense 93; Cambridge, University Library Dd. II. 70.

Aristophanes: Vatikanet, graecus I 294; Paris, Supplement grec 463 Endvidere følgende dele af håndskrifter:

Modena, Bibl. Estense 93 (scholier til Sophocles); Vatikanet, graecus 2 I 8 (Anthemius); Firenze, Laur. Ashburnhamensis I 64 I (Planudes); Laur. 80, 24 (Planudes); Escorial gr. I 88 (Nicholas Rhabdas); Vatikanet, Rossianus graecus 986 (Nicolas Rhabdas).

Desuden har vi fotografier af Aischylos delene i Laur. 32, 9; 3 I, 8; Marc. 6 I 6 og komplet fotografisk reproduktion af Napoli II. F. 3 I.

TÆNKTE JEG DET IKKE NOK.....

Ifølge dagspressen - i dette tilfælde Jyllands-Posten - er problemet omkring den trojanske krig endelig løst:

"DEN SKØNNE HELENE RØG MARIHUANA

Ifølge den ansete græske oldtidsforsker, professor Spiros Marinatos, røg den skønne Helene fra Troja marihuana. Professoren hævder nemlig at det var under påvirkning af dette stof, at hun lod sig bortføre af Paris til Troja og dermed gav de græske fyrster Agamemnon og Akilleus et påskud til at starte Homers udødelige trojanske krig.

Professoren bygger sin påstand på græske digte fra omkring 750-550 år før Kristus, som han har fundet på øen Santirin i Det ægæiske hav, af hvilke det fremgår, at Helene fra Troja og andre af Homers heltinder og helte mere eller mindre var påvirket af narkotiske stoffer...."

Hvis ikke "den ansete græske oldtidsforsker" har fundet en korrumpet udgave af Odysseen 4, 22 I er det virkelig en nyhed. Vi behøver ikke længere gå rundt og betragte os som orientalske tågehoveder, nu kan vi betragte os i overensstemmelse med god hellensk tradition næste gang vi stopper piben. Hvis Marinatos også kan finde Helenas pibe (man har dog Nestors bæger) så tager jeg virkelig hatten af for arkæologerne..... Men hvad om Homer selv tog sig et hiv? Det kunne virkelig forklare noget. Et nyt element i Homer-analysen tegner sig.

=====

GÆSTEFÖRELÆSNING

=====

Dr. Wolfgang Speyer vil den 16. og 17.maj holde to gæsteforelæsninger, begge dage kl. 10.00 i hum.aud.III. Emnerne er:

- 1) Die Verbrennung gemeinschaftsgefährdender Literatur im griechischen und römischen Altertum und ihre Gründe.
- 2) Die Anfänge der philologischen Kritik im Quattrocento.

Dr. Speyer er ansat ved F.J.Dölger-Institut zur Erforschung der Spätantike og har videnskabeligt særligt interesseret sig for den senere antik og overgangen til kristendommen, samt for de antikke eftervirkninger i renaissance og senere. Hans første større offentliggørelse er: Naucellius und sein Kreis, Studien zu den epigrammata Bobiensia, Zetemata 21, 1959, hvori han udførligt behandler de mange kritiske problemer omkring denne - først i 1950 - genfundne digtsamling fra det 4. årh. e. Kr.

Om Speyers interesse for det religionshistoriske vidner hans: Bücherfunde in der Glaubenswerbung der Antike, Hypomnemata 24, 1970. Speyers hovedværk indtil nu er hans: Die literarische Fälschung im heidnischen und christlichen Altertum, 1971 (= Handbuch der Altertumswissenschaft I, 2, 16). Dr. Speyer er medudgiver af det monumentale Reallexicon für Antike und Christentum, hvori han har forfattet talrige artikler. I 1971 deltog Speyer i XVIIIe Entretiens sur l'Antiquité classique (Fondation Hardt) i Genève (om pseudepigrapha) med et foredrag med titlen: Fälschung, pseud-epigraphische freie Erfindung und "echte religiöse Pseudepigraphie".

Otto Steen Due

=====

